

ІННОВАЦІЙНІ ПІДХОДИ ДО РОЗВИТКУ МУЗИЧНОГО СЛУХУ НА ЗАНЯТТЯХ СОЛЬФЕДЖІО У ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ

Генеральні тенденції розвитку професійної музичної освіти в Україні сьогодні передбачають перехід від інформативних до активних методів навчання (з використанням новітніх мультимедійних технологій). Особливого значення вони набувають на заняттях сольфеджіо у ВНЗ в процесі роботи над формуванням та розвитком у майбутніх спеціалістів *музичного слуху* – одного з базових феноменів музичного мислення.

Серед багатьох форм роботи над розвитком музичного слуху найважливіше значення належить музичному диктанту; практика запису диктанту виховує здатність швидкого запам'ятовування та відтворення музичного тексту, розвиває внутрішні слухові уявлення, розширюючи інтонаційний тезаурус та поглиблюючи знання щодо засобів організації музичного мовлення, закріплює професійні навички.

Незважаючи на значну кількість методик та аналітичних розробок з проблем розвитку музичного слуху (більшість яких, тим не менш, не зазнала суттєвого перегляду з радянських часів), в сучасному курсі сольфеджіо робота над диктантом найчастіше спирається на хрестоматійні збірки Г. Фрідкіна, М. Ладухіна, Г. Фрейндлінга та ін. Створені у 1960-ті – 1970-ті роки минулого століття та побудовані на матеріалі класичної та сучасної музики російських та західноєвропейських авторів, ці збірки, не втрачаючи в цілому своєї базової методичної цінності, вже не відповідають сучасним потребам професійної музичної освіти в Україні.

В цьому ракурсі видається актуальною здійснена автором поданих тез спроба укладення збірки музичних диктантів на національному матеріалі. На її основі у творчому колективі Науково-методичного центру мультимедійних технологій Інституту мистецтв Київського університету імені Бориса Грінченка створено електронний збірник диктантів на матеріалі української музики. Вдала апробація посібника вже відбулася на заняттях сольфеджіо в Інституті мистецтв.

Зафіксуємо увагу на кількох моментах, що, на нашу думку, розкривають переваги застосування музично-комп'ютерних технологій в процесі роботи над музичним диктантом на заняттях сольфеджіо у ВНЗ.

Відзначимо практичний зиск використання мультимедійної програми (електронної збірки диктантів). Адже означений метод роботи дає можливість диференційованого запису різних музичних зразків одночасно декількома студентами, в залежності від рівня їх музично-теоретичної підготовки, відтак – створює підґрунтя до фактично індивідуального підходу в умовах групових занять. Застосування комп'ютерної програми сприяє частковому вирішенню проблеми технічного оснащення навчального процесу, оскільки дозволяє проводити заняття з сольфеджіо в приміщеннях, де відсутнє фортепіано. Використання електронної збірки диктантів дає можливість засвоювати значно

більший обсяг музичної інформації за короткий час, суттєво підвищуючи інтерес до навчання.

Залучення мультимедійних технологій до занять з дисципліни сольфеджіо набуває особливого значення для самостійної роботи студента. Першочергово, завдяки функції самоперевірки, що передбачена комп'ютерною програмою. З цієї ж причини означений метод робить більш ефективними практичні заняття.

В перспективі роботи з електронною збіркою музичних диктантів, що увібрала в себе найяскравіші зразки української музики, на заняттях сольфеджіо студенти зможуть оволодіти такими освітніми та професійними компетенціями, як здатність записати по слуху мелодію в будь-якому стилі та тональності, відтворити по пам'яті певні засоби музичної виразності. Нарешті, це дозволить студентам в майбутньому самостійно оцінити художню значимість окремих творів та засобів виразності в них, що стане підґрунтям для формування ерудованості в питаннях музичних стилів й жанрів та специфіки музичної мови. Здатність до набуття знань у галузі мистецтва та вміння творчо застосовувати їх у процесі вивчення циклу музично-теоретичних дисциплін сприятиме виробленню у студентів творчих орієнтирів щодо майбутньої музично-виховної діяльності. Отже, завдяки окресленим в поданій статті можливостям та перевагам інформаційних технологій електронну збірку диктантів як форму та метод роботи можна назвати свого роду новою віхою в процесі викладання дисципліни сольфеджіо у мистецьких вищих навчальних закладах.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ:

1. Блюм Д. Роль диктанта в розвитку професійного музикального слуха / Д. Блюм // Воспитание музыкального слуха : сб. статей. – М., 1977. – С. 86 – 117.
2. Бочкарев Л. Психология музыкальной деятельности / Л. Бочкарев. – М. : Классика XXI, 2008. – 352 с.
3. Горбунова И.А. Феномен музыкально-компьютерных технологий как новая образовательная творческая среда / И. А. Горбунова // Известия РГПУ им. А.И. Герцена, 2004. – №9. – С. 4 –67.
4. Зільберман Ю. А. Методи активізації уроку та самостійних занять з сольфеджіо за допомогою технічних засобів навчання / Ю. А. Зільберман // Методика викладання музично-теоретичних і музично-історичних предметів. – К.: Музична Україна, 1983. – 95 с.
5. Костюк А. Г. О теории музыкального восприятия / А. Г. Костюк // Музыкальное восприятие как предмет комплексного исследования. – К. : Музична Україна, 1986. – С. 10–16.

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
Інститут мистецтв
Кафедра теорії та методики музичного мистецтва

Наукова збірка Інституту мистецтв
«АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ТЕОРІЇ, ІСТОРІЇ І МЕТОДИКИ
МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА ТА ОСВІТИ»

Тези статті:
«ВИКОРИСТАННЯ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ В ПРОЦЕСІ
РОБОТИ СТУДЕНТІВ НАД МУЗИЧНИМ ДИКТАНТОМ»

КИЇВ – 2014